

Hoe verlagen sportverenigingen hun energiekosten?

Ismail Atalay

Martijn Verharen

Investering in efficiënte ledverlichting, zonnepanelen en isolatie betaalt zich steeds sneller terug

Komend jaar gaan de energieprijzen in ons land flink omhoog. Sportverenigingen zien de exploitatiekosten tot zorgwekkende hoogte stijgen. Energiebesparing is inmiddels geen wens meer, maar een harde eis om te overleven. Gestimuleerd door subsidies gaan steeds meer verenigingen over tot energiebesparende projecten.

Auteur: Jeroen Poldermans

Voetbalclubs sv AWC uit Wijchen en vv BMT uit Den Haag zitten midden in een grootschalig duurzaamheidsproject. Bij beide clubs worden de daken en spouwmuren geïsoleerd, komt er dubbel glas, op het dak van de kantines komen zonnepanelen, de gasboilers voor de douches worden vervangen door elektrische boilers en met de overgang naar ledverlichting zal de grootste besparing van het project worden gerealiseerd. De ledverlichting gaat de Wijchense club ten opzichte van de oude lampen dit jaar 6500 euro opleveren. De tachtig zonnepanelen van onze Haagse gesprekspartner zijn goed voor een besparing van 4000 euro per jaar. Daarnaast investeert deze club momenteel in nog eens veertig extra zonnepanelen, zodat de kosten 50% omlaag worden gebracht.

Continuïteitsprobleem

Martijn Verharen is bestuurslid algemene zaken van AWC, waarbij hij al speelde als jeugd-speler. Inmiddels is hij ruim vijftig jaar lid en als bestuurslid verantwoordelijk voor het onderhoud van de accommodaties en de velden. 'We hebben zes velden. Op het hoofdveld en veld 2 is nu ledverlichting en op veld 3 gedeeltelijk. De andere velden hebben geen verlichting.

Onze kleedkamers en de kantine zijn voor 25% voorzien van led. De aanschaf van de ledverlichting was net in het begin van de coronatijd, dus toen was het even de vraag of en hoe dit financieel haalbaar was. Stroombesparing is belangrijk in financieel en milieutechnisch opzicht en de oude gasontladingslampen leverden ons een continuïteitsprobleem op, want die lampen worden niet meer gemaakt.' Dat probleem wordt onderkend door de secretaris van vv BMT, Ismail Atalay: 'Vv BMT is een kleine vereniging met drie velden, die binnenkort volledig zijn voorzien van ledverlichting. We wilden om dezelfde reden zo snel mogelijk van de gasontladingslampen af en overstappen op led, maar duurzaamheid heeft zijn prijs.'

Zonnepanelen op kantinedak (ter illustratie)

‘Door de geplande afbouw van de salderingsregeling neemt led-verlichting een enorme vlucht’

Financiering

De rekening die sv AWC kreeg voor de led-verlichting, bedroeg 150.000 euro. Dat is een hoop geld voor een amateurvereniging. De investering werd financieel mogelijk gemaakt door de Bosa-regeling (30% van de kosten) en de gemeente Wijchen, die het resterende bedrag leende tegen 1% rente met een betaaltermijn van 15 jaar. Ook vv BMT maakte gebruik van de Bosa-regeling en provincie, overheid en gemeente droegen gezamenlijk een groot gedeelte bij aan de investering van 100.000 euro. Het kleine restbedrag probeert de Haagse club bij zijn sponsors neer te leggen.

Afbouw salderingsregeling

Via de salderingsregeling ontvangen kleinverbruikers voordeel op hun energierekening, doordat de stroom die ze met hun zonnepanelen opwekken en terugleveren aan het net wordt afgetrokken van hun energieverbruik [1]. Zonnepanelenhouders betalen ook geen energiebelasting, ODE-heffing en btw voor het afgedragen energieverbruik. Vanaf 1 januari 2023 wordt het percentage zelf opgewekte stroom dat je op deze manier kunt ‘saldere’ geleidelijk afgebouwd, waardoor het voor sportverenigingen minder rendabel wordt om in zonnepanelen te investeren. De geplande afbouw van de salderingsregeling zorgt ervoor dat ledverlichting een enorme vlucht neemt. Ledverlichting zet energie efficiënter om in licht

dan gasontladinglampen. Vrijwel alle energie die je erin stopt, wordt omgezet in licht, waarmee inmiddels een besparing tot zelfs 60-65% te realiseren is.

De Groene Club

‘We hadden hier stapels offertes liggen van ledaanbieders, maar daar werd niks mee gedaan, omdat de materie te complex en de papierwinkel onoverzichtelijk werd. Het werkte ook demotiverend. De Groene Club van de KNVB heeft ons enorm geholpen bij de administratieve rompslomp en ons dat laatste zetje gegeven dat we nodig hadden’, vertelt Verharen. De Groene Club is een sportbreed initiatief van de KNVB, KNHB en KNLTB en werkt nauw samen met de provincies Gelderland, Overijssel en Zuid-Holland om sportaccommodaties te verduurzamen [2]. De Groene Club biedt inzicht in de exploitatiekosten en kennis om het duurzame energiepotentieel van sportverenigingen te realiseren. De club denkt mee over financiële oplossingen en helpt bij administratieve obstakels. Voor veelvoorkomende duurzame maatregelen werkt de Groene Club samen met vaste partners om de beste oplossing uit de markt te halen. ‘Via hen zijn we bij LI sports terechtgekomen, de leverancier van onze ledverlichting.’

Dark Licht-verlichting

‘De Groene Club selecteert zijn partners op

Softs green boarding

Het hoofdveld van AWC Wijchen is voorzien van duurzame reclameborden: *green boarding* van Softs. *Green boarding* is een nieuw digitaal outdoor-reclamemedium. Het systeem bestaat uit reclameborden met drie zijden. Elke zijde kent zijn eigen toepassing: communicatie, luchtzuivering (het onttrekt stikstof aan de lucht) en zonne-energie. De *boarding* beschikt over een ledscherm waarop flexibel geadverteerd kan worden. De advertentie-opbrengsten worden deels geïnvesteerd in zonnepanelen en andere duurzaamheidsprojecten voor sportclubs[3].

basis van een zogenaamde *best value*-propositie, oftewel de beste prijs-kwaliteitverhouding. Periodiek wordt hiervoor een check uitgevoerd. We zijn er trots op dat we dit inmiddels alweer twee jaar lang kunnen waarmaken’, aldus Joran de Witte, oprichter en eigenaar van LI sports. ‘Veldverlichting middels led is een van de belangrijkste kostenbesparende maatregelen als het gaat om verduurzaming. In de ledverlichtingsmarkt onderscheiden we ons omdat we zeer efficiënte armaturen hebben met het laagste energieverbruik. Op dit moment zijn onze ledverlichtingsystemen bijna 30% efficiënter dan andere in de markt. Onze Dark Licht-armaturen, bijvoorbeeld, verliezen vrijwel geen licht aan strooilicht. Vrijwel al het licht komt op het veld terecht. Dit houdt niet alleen in dat alle stroom maximaal efficiënt wordt gebruikt, maar eveneens dat de buurt niet in het licht komt te staan’, vervolgt De Witte. Deze ‘sociale factor’ was bepalend bij de aanschaf van de Dark Licht-armaturen door vv BMT. Atalay: ‘Natuurlijk speelde besparing op

Installatie Dark Light-systeem bij vv BMT

Dark Light-systeem vv BMT

Armatuur DL2-1200-Industrial-PS

‘Met de nieuwe ledverlichting stoten we 12.000 ton CO₂ op jaar-basis minder uit’

Softs green boarding (voorbeeld)

de energierekening een rol voor ons, maar we wilden ook een goede verstandhouding met de buurt houden. Omdat we vrijwel alleen maar hoogbouw om ons heen hebben, zochten we naar een oplossing om de omgeving niet in het licht te zetten. Die hebben we met dit systeem gevonden. Als je langs de kant staat en je steekt je hoofd over de afrastering, wordt je hoofd verlicht, terwijl de rest van je lichaam in het aardedonker verdwijnt; zo nauwkeurig zijn de leds afgesteld. De omwonenden hebben

‘Al het blauwe licht is eruit gefilterd; er blijft warm, amberkleurig licht van 2200 Kelvin over’

geen lichthinder meer van ons. Uit sociale motieven zou het Dark Licht-concept overall waar sportvelden in woonwijken liggen de oude armaturen moeten vervangen.’ Verharen beaamt het sociale argument voor de keuze en onderstreept het milieuaspect met calculaties die uitwijzen dat zijn club met de nieuwe led-verlichting 12.000 ton CO₂ op jaarbasis minder uitstoot.

Besparen op vastrecht

Investeren in ledverlichting betekent in veel gevallen ook een besparing op de kosten voor de vastrechtenaansluiting. Het totale vermogen aan ampères dat een sportpark nodig heeft, is bepalend voor de vastrechtkosten van een club. ‘Als club betaal je aan de netbeheerder voor de capaciteit die je nodig denkt te hebben. Die vastrechtkosten betaal je, of je nu veel of weinig energie verbruikt. Maar als je minder capaciteit van het net nodig hebt, kun je de vastrecht-kosten verlagen. Met ledveldverlichting kunnen we de aansluitkosten soms met wel 1500 euro per jaar naar beneden brengen’, legt De Witte uit.

Natuurvriendelijk ‘maanlicht’

Niet alleen buurtbewoners, maar ook de omringende natuur heeft vaak last van sportveldverlichting. De lichthinderrichtlijnen zijn daarom recent flink aangescherpt. De hele buurt in het licht zetten wordt niet meer geaccepteerd.

Daarnaast zijn er ontwikkelingen op het gebied van te gebruiken lichtkleuren. Op de Nationale Sportvakbeurs op 10 november. presenteerde LI sports in zijn stand niet alleen de nieuwe

Dark Licht-armaturen, maar ook armaturen met een aangepaste lichtkleur. ‘Ledsportveldverlichting kenmerkt zich door een grote hoeveelheid blauw licht. Prima om bij te sporten, maar voor omwonenden, insecten en bijvoorbeeld vleermuizen een doorn in het oog. Er zijn talloze onderzoeken gedaan die uitwijzen dat met name blauw licht schadelijk is voor mens en natuur. Internationaal, vooral in Duitsland, zien wij dat de voorgeschreven lichtkleur warmer wordt. Ik verwacht dat deze trend ook onze kant op komt. Wij kunnen hiervoor maatwerk leveren. Het armatuur op de beurs was een voorbeeld van een zogeheten ‘maanlicht-armatuur’. Hier is al het blauwe licht uit gefilterd. Er blijft dan warm, amberkleurig licht van 2200 Kelvin over.

We hopen binnenkort een mountainbike-parcours te gaan verlichten met deze armaturen. Daar komt alles samen waar wij als lichtspecialisten blij van worden: alleen licht waar het moet zijn, geen strooilicht naar omwonenden, geen verblinding voor mountainbikers en een lichtkleur waar ook nachtdieren niet van in de war raken. Over duurzaamheid gesproken!’

Bronnen:

[1] www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2020/10/08/wetsvoorstel-afbouw-salderingsregeling-naar-de-kamer

[2] www.degroeneclub.nl/

[3] www.softs.world/nl/green-boarding-project

